

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Henr. Harphii Theologi Ervditiss. Ordinis
Minorvm, Ac Rervm Divinarvm Contemplatoris eximij.
Theologiæ Mysticæ Libri Tres**

Henricus <Herpius>

Coloniæ, 1611

D. Petrus Blomevenna Carthusianvs. Huius sequentis Secundi Libri
Mysticæ Theologiæ Interpres, candido Lectori S.D.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37362

D. PETRVS BLOMEVEN- NA CARTHVSIA NVS.

Huius sequentis Secundi Libri Myfticæ Theologiæ
Interpres, candido Lectori S.D.

DIRECTORIUM Hocce, pie Lector, contemplati-
uorum sub vulgari Teutonico ante aliquot annos
quasi sepultū reperi. Et cum perpauci laici tam no-
bilem spiritualementer materiam capere præualeant,
& rarissimè in vsum vel praxim trahere, literati
verò cum tædio vulgare idioma perlegant, & audi-
re communiter contemnunt; ego Petrus Blomeuē-
na Leydenfis Carthusianus, litteratorum minimus, primam huius Di-
rectorijs partem in Latinam linguā vtique transferre studui. Cumq;
hoc nedum religiosi, sed & doctissimis atque laudabilis vitæ Sacra
Theologiæ professoribus quibusdam gratum fuisset, ita vt etiā trans-
scribi sibi procurarent, tandem tactus tractusq; in memetipso, & ali-
tunde admonitus, residuum, quod difficillimum erat, opitulante Deo,
non sine magno labore transtuli, & prout potui, emendaui. Materia
etenim, cum sit maximè ardua, difficultatem præbuit, & mendositas
exemplarium laborem non minimum superaddidit, & in causa fuit,
quòd non tam planè, clarè & emendatè traductio ipsa facta fuit. Vn-
de illis alijs impressis libellis, & vsquequaque dispersis, & diuerforum
statuum Christianis cum magno affectu petentibus communi-
catis, reperto exemplari quodam Teutonico impresso, dedi operam,
vt plerisque muratis, nonnullis etiam secundum exemplar repositum
correctis, planior fieret aliquantulum ipsa trãslatio, magis interdum
sensum è sensu, (vt beatus Hieronymus docet,) quàm verbum è ver-
bo (vt prius) interpretando. Fructus enim dulcissimi atque vtilissimi
mihi, alijsque profuturi, facillè omnem laborem contemnere persuase-
runt. Siquidem liber iste de suprema hominis tractat perfectione, &
presentis vitæ felicitate, per quam ad æternam beatitudinem citius per-
uenitur. Melius est autem, id est, honestius, vtilius, & delectabilius, ali-
quid scire, possidere, & degustare de rebus nobilissimis, (quamquam
imperfectè, & cum minore certitudine,) quàm multa de rebus vilibus
etiam

Materiali-
bri sequen-
tis.

etiam cum magna certitudine. Sapiencia hic tradita, non solum deuotissimis atque doctissimis, verum etiam omnibus quantumcunque simplicibus bonae voluntatis communis est, sic quod interdum attingunt simplices deuoti, quod obtinere non proualeat literati. Etsi omnimodam perfectionem ac felicitatem hic descriptam, paucissimi forsitan consequuntur, tamen nemo est, qui vero corde accedat & non ficto, quin secundum modum suum aut vires assequatur nobilissimum quiddam tam in illuminatione, quam in amorosa degustatione, quod huius seculi pretio comparari non possit: Porro ficti & curiosi & discolori in hac arte, id est sapientia, cuius magisterium sibi Spiritus sanctus reseruauit, non proficient: quia *Spiritus sanctus disciplina effugiet fictum, & subtrahet se a cogitationibus, quae sunt sine intellectu, nec habitabit in corpore subdito peccatis.* Non enim in maleuolam animam introibit sapientia. Carnalibus & animalibus, qui, secundum Apostolum, non sapiunt *quae spiritus Dei sunt*, haec spiritualia atque Angelica communicanda non sunt, secundum Domini Iesu rectissimam prohibitionem, dicentis: *Nolite sanctum dare canibus, neque mittatis margaritas uestras ante porcos, ne forte conculcent eas pedibus suis, & conuersi dirumpant uos.* Doctor etiam Christianissimus Iohannes Gerson, in suo de mystica Theologia libro dicit: Sicut multis, qui clerici vel literati aut sapientes, vel Philosophi, aut Theologi nominantur, occultandus est sermo de mystica Theologia, sic plurimis illiteratis & simplicibus, fidelibus tamen, tradi potest. Beatus etiam Dionysius plerumque obtestatur suum Timotheum, ut nullus imperitorum haec audiat: imperitos uocans eos, qui vel non sunt fideles, vel qui tumentes iam Philosophia, maleque uiuentes, conculcant pedibus suis sordidis quicquid non sapiunt, quicquid etiam non intelligunt, canino dente lacerant. Hac autem prohibitione consulitur, nedum ipsis spiritualibus, sed etiam carnalibus, ne peiores efficiantur. Sunt enim infirmi, & ideo talis cibus fit eis uenenum & mors. Hinc est quod bonum illud, quod commendare & admirari debuerant, incipiunt persequi & denigrare. Verum est tamen, aliqua hic sub talibus uerbis tradi, ex quibus possent eiusmodi malitiae suae uelamen aliquod pratexere. Dicitur enim in hoc libro, quod spiritus noster annihilatur, consumitur, expirat, moritur, & huiusmodi: & quod Deus anima coniungitur ut forma materiae, & anima corpori, prout habetur, ubi agitur de ornatu uitae contemplatiuae supereminens. Et circa finem libri dicitur de spiritu nostro: Mortuus in se, & uiuens in

Sapient. 1.

1. Cor. 2.

Matt. 7.

Intētio Au-
toris libri
Ic. qu. utis.

Ioan. 21.

Pfal. 72.
Galat. 2.
Philip. 1.
1. Col. 6.

Ioan. 17.

ipſo lumine. Et poſt pauca: Efficitur idem lumen, quod recipit, ſcilicet eadem claritas. Et plura alia habentur, ex quibus puſillus poſſet ſcandalizari, & detrahendi occaſionem ſumere calumniator. Eſt igitur ſciendū, quod intentio Auctoris nō eſt, dubia exponere, aut de articulis fidei diſputare, ubi ſumma diligentia circa proprietatem verborū, & loquendi modum requiritur, ſed profunda quædā arcana, quæ contemplanti animæ eueniunt, inſinuare. Ideoq; modo vtitur loquendi quali hyperbolico, vt eorum excellentiam indicet, ſciens quouſq; credatur ſibi. Norunt omnes, qui ſacram Scripturam & Doctores legerūt, hunc ſcribendi modum eſſe vſitatiffimum. Vnde Auguſtinus ſuper illo verbo: *Nec ipſum arbor mundum poſſe capere eos, qui ſcribendi ſunt, libros*, dicit ſic: Non ſpatio locorum credendum eſt mundum capere non poſſe, ſed capacitate legentium comprehendī fortalle non poſſent. Quamuis ſalua rerum fide, plerumque verba excedere: videantur ſidem. Quod non fit, quando aliquid, quod erat obſcurum vel dubium, cauſa & ratione reddita exponitur: ſeu quando id, quod apertum eſt, vel augetur, vel extenuatur, nec tamen à tramite ſignificandæ veritatis erratur: quoniam ſic verba rem, quæ iudicatur, excedūt, vt voluntas loquentis nec fallentis appareat, qui nouit quouſq; credatur, à quo vltra quàm credendum eſt, vel minuitur loquendo aliquid, vel augetur. Hunc loquendi modum Græci ὑπερβολὴν vocant. Hæc Auguſtinus. Igitur pro aliqua & breui deſenſione eorum, quæ hoc in libro ſub verbis dubijs traduntur, expedire videtur, vt ſimilia ex ſacra Scriptura atq; Catholicorū Patrum diſtis, quæ vel piam intelligentiam requirunt, vel per hyperbolem ponuntur, aſignentur. Et primò occurrit illud Pſalmiſtæ: *Ad nihilū redactus ſum, & nesciui*. Et Paulus ait: *Viuo autem, iam non ego: uiuit verò in me Chriſtus*. Item quæ: *Mibi uiuere Chriſtus eſt*. Et iterum: *Qui adhæret Deo, vnus ſpiritus eſt*. Et Gregorius: Nifi quis à ſeipſo deſiciat, ad eum, qui ſupra ipſum eſt: non appropinquat. Et Auguſtinus: Vita corporis anima eſt, vita animæ Deus eſt, &c. Item Auguſtinus in lib. Confefſionum narrat quaſi Dominū ſibi dicentem: *Cibus ſum grandinū: creſce, & manducabis me: nec tu me mutabis in re ſicut cibum carniſtuæ, ſed tu mutaberis in me*. Et Alanus, loquens de ſapientia, ait: *Hominem in Deum deificæ mutationis auctoritate conuertit*. Et Dominus ad Patrem: *Ut ſit vnus*, inquit, *ſicut & nos vnus ſumus*. Ex hoc poſſet hæreticus inferre: *Pater & Filius ſunt vnus in natura & eſſentia, ergo fideles erunt vnus cum Deo in eſſentia*.

essentia. Desideret tempus pariter & papyrus, si huiusmodi allegationibus insistere vellemus. Si cui placet, legat libros de itineribus aternitatis, & de septem donis Spiritus sancti, qui ascribuntur S. Bonaventurae, in quibus materia praesentis libri (quamvis alio modo) pulcherrimè traditur, munitos per totum diuersis diuersorū & antiquorum Doctorum auctoritatibus, & inueniet ibidem loquendi modum mirabilem. Nunc restat vt ad dubia catholica interpretatione aliquid respondeamus. Christus Dominus ait: *Ego & Pater vnum sumus*. Et tamen alibi in eodem Euangelio ait: *Pater maior me est*. Sacra Scriptura seipsam per seipsam exponit, & defendit, cum in vno loco vnā, & in alio ponit veritatē aliam. Sic est in proposito. Licet enim Auctor dicat spiritum annihilari, tamen in alio loco eiusdem libri dicit, manente naturali essentia. Est enim nimis stultum credere, quòd Auctor libri huius (vir doctissimus, de quo inferius aliquid referam) voluerit per talia verba superius expressa, asserere animā rationalem annullari, vel in Deū conuerti, cum secundum sit omnino impossibile, & primum absurdissimū, vt videlicet cum quis beatus fieri deberet, oporteret eam in nihilum redigi, cum utiq; qui non est, beatus esse nō possit. Quomodo enim cognosceret & diligeret Deum, & frueretur eo, (in quibus beatitudo consistit) qui non esset? Igitur talia verba intelligenda sunt de annihilatione dissimilitudinis spiritus nostri ad Deū, & etiā propriae actionis, à qua quodāmodo cessat spiritus noster, dum inactionem, hoc est, in vna spiritus Dei operatione, patitur. De qua ait Apostolus: *Qui spiritum Dei agunt, hi filij sunt Dei*. Et de annihilatione dissimilitudinis dicit Gregorius super illud Prouerborū: *Verse impios, & non erunt*. Non quia omnino non erant in essentia, sed scilicet nō erūt in impietatis culpa. Quod autem dicit Auctor, quòd Deus anima coniungitur sicut forma suae materiae, aut anima corpori, non est similitudo adaequata & propinqua, sed remota. Pro tanto verò hæc similitudo ponitur, vt quantam anima perfectionem in eo, quod Deo coniungitur, recipiat, innuatur. Sicut enim forma est perfectio materiae, & corpus vitæ, & omne bonū, ab anima accipit, sic Deus, per excellentissimā suā donā, est perfectio anima, & vitæ eius, & finale bonū. Hic etiam loquendi modus in Scripturis habetur. Vnde Paulus ad Galatas dicit: *Donec formetur Christus in vobis*. Et Ambrosius super illud: *Cum intraret Iesus in domum cuiusdam Principis Phariseorū Sabbatho manducare panem*, dicit sic: Nam & qui compoliti nūc sumus, vnū erimus,

1 Ioan. 4.
Pfal. 31.

& in animæ substantiam transformabimur. Quæ transformatio utiq; intelligi non potest de naturali aut essentiali transformatione corporis in animam, sed solummodo de glorificatione corporis per redundantiam gloriæ animæ gloriæ in corpus. Ego verò illo in loco ob vitandum scandalum sic transtuli: Deus animæ coniungitur quodammodo sicut forma licet (quodammodo) in Teutonico non habeatur. Et quod dicitur, anima efficitur idem lumen, quod recipit, vel quod fiat Deus, non est intelligendum essentialiter, sed participatiue, sicut de speculo illuminato dicitur, quod sit lumen, & quod carbo ignitus sit ignis. Chrysostronus etiam de S. Paulo dicit: Ut missum in igne ferrum totum profectò ignis efficitur, sic Paulus charitate succensus, effectus totus est charitas, cum tamen solus Deus charitas sit. In Psalmo quoque dicitur: *Ego dixi, Deus estis.* Hæc ad tollendum scandalum dicta sufficiunt, cum Prologus non sustineat declarationem prolixiorē, sed lector beneuolus sit, & inueniet quod propter pauca quædam verba in hoc libro per hyperbolē dicta, non est hic liber reiiciendus, sed ipsa verba sunt catholica interpretatione intelligenda, cum ostensum sit, quod Scriptura & dicta Sanctorum huiusmodi verbis sunt plena. De hoc verò quod dicitur, in resurrectione vitæ spiritualis contemplatiuæ, quò ad vires animæ inferiores, quò videlicet fiunt mirabiles mutationes in homine contemplatiuo, nemo dubitet. Ego vidi innumeris vicibus, imò serè quotidie, immutationem totius hominis exterioris fieri in quodam fratrem, qualem nunquam credidissem, nisi vidissem. Hoc dico, non est multum mirabile, si corpus mutetur, dum anima tantam patitur permutationem, cum experientia doceat, quòd passio-nata anima quacunque passione, puta ira, odio, gaudio, & cæteris, statim corpus conspicue alteratur: In vita Sanctæ Catharinæ Senensis, de hac immutatione corporis mira leguntur.

Methodus succincta in vitam internam & contemplatiuam: qua cognita facilius in sequentes libros captus pio Lectori præstabitur, eiusdem Interpretis.

Sed ne terrorem inexpertis, & adhuc fortè carnalibus incredulitatem res ista excellentissima incutiat & desperationem; volo aliqualem viam demonstrare, per quam possint in via contemplatiuæ vitæ inchoare ambulare; quam cum ingressi fuerint, reperiant modo meliores, secundum quod eos Spiritus sanctus docere dignabitur. Plu-

res enim audientes de vita contemplatiua iucunditate & perfectione, ambulante gestunt: & ignorantes omnino quid sit vita contemplatiua, inanes remaneant: & narrantes alijs qualiter soli federint, & tamen contemplando nihil viderint, audientes in risum conuertunt: & propter hoc vitam contemplatiuam dimittunt. Est etiam alia causa, quia si bene inchoant & sapienter, non tamen perseverant, eò quòd ipsis gratia in principio non arridet, vel etiam propter laborem mortificandi seipfos, &c. Quicumque verò (quantumcunque hebes & indoctus) fecerit quod monetur pro preparatione facere, aliquid recipiet secundum modum suum, quod nobilius erit omnibus rebus transitorijs. Veruntamen benevolutibus multum prodest perspicacitas ingenij, & lectio sacræ Scripturæ atque Doctorum. Pro simplicibus ergo & ignorantibus hæc mihi videtur formula congruere, ut scilicet volens contemplari, oculos interiores aperiat, & credat Deum esse spiritum, & vitam intellectualis, & infinita maiestatis, & sine comparatione omnem præcellere creaturam. Sciatur quoque quòd Deus seipsum solus comprehendat, plenissimè seipsum cognoscendo, diligendo, & fruendo. Et quia infinitus est Deus, sapientia sua infinita est & amor & gaudium. Hoc est etiam sciendum, quòd nulla est in Deo commutabilitas, & nullum accidens: sed quicquid de Deo dicitur, aut in Deo est, hoc est ipse Deus. Non enim accipit esse aliunde, sed ipse est sua essentia & suum esse. Ideoque nunquam potest Deus esse in potentia ad intelligendi actum aut diligendi, sed est vnicus perpetuus actus. In quo actu necessario procedit vnicus perpetuus conceptus diuinæ metis, qui dicitur Verbum, aut Filius Dei, nihil aliud existens, quam Deus immense maiestatis. Veruntamen procedit à Deo intelligente seipsum in seipso, & hæc processio, generatio appellatur, & Verbum sic procedens, Filius, eò quòd de ratione filiationis sit, quòd viuens procedat à viuente secundum rationem similitudinis in identitate naturæ. Non tamen est Verbum aliud esse, vel substantia, vel natura, quam est ille, à quo procedit: sed in hoc solum differt, quòd scilicet procedit. Deus enim vnico actu intelligendo seipsum & omnia perfectissimè, naturali necessitate (nò autem necessitate coactionis) producit hoc Verbum, communicans illi omnia sua, eò quòd intelligere diuinum sit natura diuina. Vnde quicquid est: in illo actu intelligendi, est necessario de natura & substantia diuina, aliàs esset actus ille imperfectus. Verum Deus intelligendo non procedit. Verbum autem mentis suæ ab eo procedit: &

Formula
contemplatiuæ vitæ.

Deus.

Verbum.

Processio in
diuinis.

Delectatio
in diuinis.

Animura-
tionalis.

hoc secundum rationem similitudinis, quod nulli est communica-
bile: idcirco est persona distincta. Esse enim incommunicabilem, per-
sonam distinctam facit in natura intellectuali. Est ergo Verbum Dei,
persona distincta ab eo, à quo procedit vel generatur: quia illi genera-
ri, aut procedere ab alio, competere nunquam potest. Et sicut Verbum
dicitur Filius, ita ille à quo generatur, & ad quē refertur, dicitur, & est
Pater. Quia verò Deus est bonum & amabile infinitum, in eo, quod se-
ipsum perfectè cognoscit, procedit per similitudinē amorosæ inclina-
tionis, secundum modum voluntatis, amor, & Spiritus sanctus appel-
latur: qui amor, aut quæ amorosæ inclinatio (vt ita loquar) in Deū, non
est ibi accidens, sed eadem substantia & essentia cum Patre & Filio:
quia Deus est perpetua, substantialis, & gaudiosa sibiipsum fruitio. Vnde
nihil est aliud quam Pater & Filius: sed quia ab utraq; persona procedit,
quod nō est illis communicabile, propterea est etiā persona distin-
cta. Quapropter sancta Trinitas non est nisi vnus spiritus intellectualis
vel superintellectualis, intelligens & amans in actu incommutabiliter.
In quo actu est aliquis generans, & spirans; non tamen generatus, nec
spiratus: & aliquis generatus, & spirans: non tamen generans, neq; spi-
ratus: & aliquis nec generans, nec generatus, nec spirans, sed spiratus.
Sic tamen hæc omnia sunt vnum, quod tota Trinitas non est nisi sim-
plicissima vnitas: quia sic vnique personæ conuenit sua proprietas,
vt tamē quicquid est vna, hoc sit & alia. Quia verò delectatio ex con-
iunctione boni cōuenientis cogniti oritur, & summa delectatio ex cō-
iunctione summi boni, quæ cōiunctio si inamissibiliter fiat, est beati-
tudo: hinc colligitur, quod Deus est sibiipsum beatitudo infinita. Est enim
Deus, bonum delectabile, infinitum, & vnitum sibiipsum permaximè,
& perpetuè, quia non est nisi vnicus actus. Vnitus autem est Deus si-
biipsum per amorem proportionatum, scilicet infinitum, ex quo resul-
tat gaudium infinitum: aliàs amor esset imperfectus, si non correspon-
deret tali amabili, atq; fruibili. Quia verò ad imaginē Dei homo con-
ditus est, potest hæc quis in seipso advertere. Quando enim intellectus
noster reflectit se super se, concipit verbum mentis de seipso actuali-
ter intelligente, & se cognoscendo diligit gaudiosè. Sed imperfecta est
nostra cognitio etiā in minimis rebus, nec plura simul cognoscimus,
& verbum nostrum citò corrumpitur. Amor etiam noster valde vilis
est, & gaudium modicum, & mixtum, &c. In contemplatione ve-
rò incipit spiritus noster ab illa infinita sapientia in hac vita illumi-
nari,

nari, & ab illo immenso nobilissimo amore inflammari, & verū gau-
 dium pręgustare, & sic renouari, & nobilitari, donec ad illā plenitu-
 dinem Dei post hanc vitam perueniat, vbi replebimur in omnib⁹ bo-
 nis, sed non comprehendemus, eò quòd Deus bonum sit infinitum, ad
 quòd finietas nostra nullā habet comparationē. Pręfatas verò illumi-
 nationem, & dilectionis inflammationem, atque futurę beatitudinis
 pręgustationem totis viribus optare debemus, vt ad veram atq; per-
 fectam beatitudinem dignè pręparemur. Verum, necesse est quòd ho-
 mo disponat se vt talia percipere dona valeat & mereatur: quòd fit per
 mortificationes, & exercitia, & cetera, quę in hoc libro, & cõsimilibus
 traduntur. Qui verò se mortificare nolunt, & exercitare non norunt,
 aut certè in speculatiuis scientijs gloriantur, & hanc mysticam sapien-
 tiam ignorant, vitam contemplatiuam apprehendere nõ possunt. Sci-
 endum pręterea, quòd non solum seipsum Deus perfectè, & immuta-
 biliter cognoscit, diligit, atque perfuitur, sed cognoscit etiam omnia
 in seipso plenissimè: *qui vocat ea que non sunt*, nec fuerunt, nec erunt,
tanquam ea que sunt. Dicit Psalmista: *Non est similis tui in dijs Domine*.
 Si esset aliquid quòd Deus nesciret, etiam quantumcunq; minimum,
 vel quòd ab eo non esset conditum, esset utiq; aliquid Deo simile, scili-
 cet quòd illud sine Deo sciret, aut sine Deo produxisset. Et sic Deo di-
 ci posset: *Multa quidem scis, & produxisti*, sed tamen illud re latet, aut
 illud à te non est. Sunt ergo omnia à Deo cognita, & producta, in quę
 nulla cadit imperfectio. Omnes arenas, & pluuię guttas, & omnes co-
 gitationes, & intentiones cordium, & omnia minima & maxima, vi-
 lissima quoque, ac nobilissima perfectissimè considerat à seculo, & in
 seculum, nec vnquam obliuiscitur. Et omnia gubernat sine sollicitudi-
 ne, & labore, semper & vbique totus præsens per essentiam, præsenti-
 am, atq; potentiam. Nouit etiam omnes respectus, & comparationes
 creaturarum. Capiatur vnus lapis: hic respectū habet ad omnes & sin-
 gulas creaturas, scilicet ad omnes & singulas arenas, stellas, guttas, &c.
 mutato lapide parum, statim sunt omnes respectus mutati, hos omnes
 sine labore nouit Deus. Cogitet vnusquisq; penes se hæc & alia innu-
 merabilia, & inueniet quòd de Deo dignè miretur. Post hæc generalia
 homo ad se reuertatur, & fidei oculis videat, quòd summa intelligen-
 tia, scilicet Deus, in ipsum oculos suos dirigat, quòd omnes cogitationes
 & intentiones cordis sui, verba pariter, & facta, totam animā, & corpus
 penetrando consideret. Et ex prædictis omnibus concipiat imaginem

Perfectio
 Dei.

Rom. 4.
 Psal. 85.

Præsentia
 Dei in ani-
 ma.

Collectio
mentis in
beneficijs
Dei.

Dei, tanquam cōtinuē eum attendentis. Et hanc considerationē frequenter, & cogiter, vel etiā ore promat, cum reuerētia & timore dices: Dominus videt me. Cōcipiat ergo propositum in animo suo, quod velit illi summo Domino vniuersorū, reuerēdissimo, optimo, amorosissimo, & amabilissimo, ac benefactori maximo. cōplacere, & inuenire gratiā in oculis eius, dicendo: O vtinā in oculis summi Dei gratiā inuenire possem. O vtinā illi placerē. O vtinā puro corde diligerem eum, & cetera huiusmodi innumerabilia. In tertia persona iaculatoria hęc former, quæ postmodum in secunda persona fient, dum se in Domini familiaritatē senserit admissum. Faciet etiam semel in die breuem, vel longam recollectionē, prout vñctio docebit, & secundū quod tempus permiserit, in quiete, aut in labore manū: tamen difficilius sit huiusmodi in labore: & concepta in mente diuina presentia, quod consuetudine facillimū est, cōposito quasi quodā fasciculo principalium beneficiorū, scilicet creationis, redemptionis, conseruationis, promissæ glorificationis, & similitū, Deo pro his gratias agat. Postea de peccatis (in generali propositis) doleat & veniā deprecetur. Deinde gratiā petat, & illuminationē, & pœnitentiā, atq; in virtutibus profectū, &c. & studeat se in presentia Domini, eius sanctissimæ voluntati conformare corde non ficto, quia Deus intuetur cor, sed & corde hanc recollectionem facere debet, & nō ore. Habeat firmissimum propositū nunquā peccādi, nec venialiter quidem ex proposito, ac deliberatione, sed potius doleat de eis sicut de verē, & purē malis. Insuper cōsilia saniora, & quæcūq; ad perfectionē perducūt, præligat in presentia Domini, & omne beneplacitū Domini proponat pro posse velle adimplere. Quod si natura immortificata reluctata fuerit, ratione cōtradicate idē quantum potest, & Domini auxiliū poscat humiliter. Cōfundatur quoq; in presentia Domini, quod sanctū suum beneplacitū non diligit toto corde, & quod propositū suum, scilicet velle diuinū beneplacitū perficere, nō seruat propter alia trāsitoria, quæ magis diligit. Sic cōtemplatio sua incipiet (iuxta consiliū Bernardi super Cātica) à sui ipsius notitia, dum scilicet considerabit, q̄ immortificatus sit, quā ingratus, q̄ tepidus, quā carnalis, quā vilis in anima & in corpore, displicere incipiet sibi ipsi, &c. Simpliciores autē, & qui exercitatos necdum habent sensus, possent hoc, aut simili modo incipere: Omnipotens sempiternus Deus, conditor celi & terræ, vniuersorum Dominus, & cōseruator moderatorq; omnium infallibilis, quē nulla latet cogitatio, qui me ad imaginē & simi-

Contēplatio
ad Patrem.

& similitudine tuā creasti, & ad præsens tempus in essetam nobili conseruans, per vnigenitum Filium tuum laboriosissimè ex mera charitate liberaſti, ad agnitionem benedicti nominis tui, & ad tam sanctam religionem, & dignitatem, scilicet sacerdotij, peruenire fecisti, à multis animæ & corporis malis & periculis atque tribulationibus, ab innumeris quoque peccatis peccatorumq; voraginibus, & à damnatione perpetua sapissimè liberaſti, & ad æternam beatitudinem elegisti, prout me cōfidere de tua misericordia fecisti. Pro his, & innumeris alijs bonis, quæ operatus, & operaturus es in me, & in omni creatura, tibi sit honor & gloria, gratiarum actio, cordiale seruitium, castus timor, & sincera dilectio in omnia secula, Amen. Optime Domine fac me tandem esse gratum, & pessimis ingratitude, & peccatis meis infinitis, tibi (non mihi) derectè cognitis, clementer ignosce. Vince malitiam meam clementia tua. Dona mihi humilem, & discretam recognitionem, veram pœnitentiam, & emendationem. Fac me amplius te nunquam offendere sed amicitiam tuam prædulcissimam, & gratiam tuam pretiosissimam, affectuosissimè diligere, studiosissimè requirere, statum inuenire, cum perseuerantia per team infinitam dignationem, & misericordiam. Fortifica me in anima & corpore ad seruiendum tibi. Fac me debite vti creaturis, & sobriè tantummodò pro tui nominis gloria.

Piissime Iesù tibi & sancto Spiritui gratiarū actiones refero æqualiter, sicut æterno Patri. Qui voluisti de eodem Spiritu sancto concipi, nasci de purissima Virgine MARIA, & homo fieri. Quid tantæ charitati, & misericordiæ rependam? Quid mortali vitæ, & pœnitentiæ, quam pro nobis exhibuisti, & quòd te totum nobis impendisti, scilicet te ipsum tam gratiosum, & virtuosum, ac gloriosum exhibendo in familiari conuersatione cum hominibus, maximè pauperibus atq; simplicibus, in exemplari vita omnis perfectionis, in dulcissima prædicatione regni Dei, & gloriosissimorum miraculorum ostensione? Quid obsecro benignissime Iesù, & verissime amator, reddam pro persecutionibus, insidijs, tristitijs, sanguineo sudore, derelictione, captione, iniurijs torius noctis, nudatione, flagellatione, coronatione, crucifixione, tormentis crucis, crudeli morte, & tanta charitate, atq; dulcissima affectione, nec non & pro tam suauis spiritualis corporis & sanguinis tui refectione? Gratias ago quantum valeo optime Domine, & rogo fac me participem omnium meritorū, & honorū tuorum, & fac me gra-

Ad Filium.
& Spiritum
sanctum.

me gratum existere, & redamare, ac vicem rependere. Et rogo vt circa hoc reuerendissimum Eucharistia Sacramentum indignitati meæ, vilitati, irreuerentijs, & negligentijs meis clemēter ignoscas. Et pijsime Iesu, tu qui es æterna Patris sapientia, doce me sapientiam, vt tu solus mihi sapias, & alia omnia desipiant, prudentiam, recta consilia, discretionem in conscientia mea, & sancto seruitio tuo. Fac me strenuum, adiuua me contra pusillanimitatē, errores, phantasias, scrupulositates, aperi mihi intellectū in sacra Scriptura, non pro curiositate sed pro vera sapientia, & charitate tua conquirendis. Fac me intelligere beneplacitum tuum, & gaudiosē adimplere. Fac me reuerenter stare in oculis tuis, & sicut oportet. Libera me à cura, & solitudine aliorū, vt valeam tibi magis placere, & ad te securius, & citius peruenire. Cōforma me tibi in moribus, dona modestiam, humilitatem, obedientiam, patientiam, sobrietatem, castitatem, paupertatem, & quæcunque sunt ad statum meum necessaria. Benignissime Domine, viuifica me, vt odio habeam quæ odis, & diligam quæ diligis. Fac me fortiter in virtutibus proficere. Confirma me in sancta fide catholica debite intellecta, in certa spe vt innitar super te, & fac me bene de te sentire, & dona mihi tui fiduciam. Dona mihi semper te colere pura mente & secura cōscientia, te castē reuereri atque diligere, ardenti affectu ad te anhelare, à te nunquam separari, sed citius ad te peruenire. Occide omnes carnales & seculares ac creaturales affectiones in me. Et fac me filium gratiæ & gloriæ tuæ pro tua dignitate, & maxima liberalitate. Te vnice Domine Deus trinum in personis confiteor, Patrem, & Filium, & Spiritum sanctum, & vnum in essentia. Et tibi Domino Deo meo, excelsius bonitate, & in cuius potestate omnia subsistunt, quem nihil latet, qui præsens es, & cor meum nunc & semper intueris, me totum commendando, & te secundum quod in teipso es, suppliciter veneror, & adoro, subdendo me oprabilissimo beneplacito tuo iugiter. Hic debet voluntas plenè manere Deo subiecta sine vlla cunctatione, aut retractatione. Paratur tamen hic laqueus indiscretionis, scilicet quod quandoque quis putat necessarium sibi, vt in aliquo resignet se, in quo tamē nō oportet, vel non expedit: & istud frustra, seu irrationabiliter impedit animi libertatem, & gustum diuinum, prout etiam supra tactū fuit. Quia si repugnauerit animus, quando meritō se deberet resignare, scilicet tenendo in se quod non valet ita promptē, & gaudiosē propter Deum dimittere, hoc vtique tollit. omne gaudium spirituale in
ista cor-

Trinitas.

Esque is
cauendus.

verò ad Prologum hæc non pertineant, tamen hæc omnia percurrere dignum duxi, ne incipientes velle contemplari, & ingressum non inuenientes ignota via, totaliter recedant: & ne ingredientiæ idola in corde suo de Deo fabricent, quasi tres homines, pro tribus personis, & vnam horum naturam pro vno Deo, aut aliquid tale ridiculum cogitent. Sciant autem qui (sicut præmissum est) de diuina præsentia, & qualicumque proposito mortificandi se, & proficiendi in diuino beneplacito exercitare se voluerint, quòd paulatim videre incipient, quam nunquam viderunt, non tamen corporalia, sed spiritualia, & gustare quam *suauius est Dominus*, & cetera, quæ in hoc libro traduntur, experiri, secundum vniuscuiusque capacitatem, si tamen perseverauerint, & affectum in opus perduxerint. Multæ occasiones occurrerit retrahentes à proposito, & cogitationes suggerent, quòd contemplatio amissio sit temporis, cum tamen nunquam vtilius tempus expendatur, & quòd destructio sit capitis. Verùm qui libet considerare debet statum suum, & vires pensare, & tota diligentia discretionem seruare. Alias non poterit perseverare. Quando enim diabolus aliquem à bono retrahere non potest, tunc fraudulenter bonam voluntatem iuuat, & ad meliora impellit, vt sic talis periculosius currat, quam si feruens nõ esset. Vnde etiam nonnulli in furiam vertuntur, qui difficulter interdum totaliter curantur. Tria autem sunt quæ ad amentiam inducunt, scilicet nimia scrupulositas, indiscreta corporis austeritas, præsertim in subtractione somni, & cibi, & ipsius intellectus nimia curiositas in intelligendo, ratiocinando, &c. Cum autem Deus dat dona sua prout vult, nec omnes vult esse æquales, vires suas, & mensuram propriam vnusquisque pensare iubetur, ne supra quam potest se extendendò, risui pareat, & potius stultus fiat, quam contemplatiuus, aut sanctus. Non omnes possumus, quod Iohannes Baptista, aut Apostoli, aut Anthonius, &c. Beatus quippe Gregorius dicit, quòd quidam apti sunt ad vitam contemplatiuam, alij ad actiuam: quasi ad contrariam vitam applicantur, destruuntur. Hoc autem intelligendum est, quando totaliter applicantur ad vitam sibi penitus disconuenientem. Quia qui in his, in quibus nullum periculum est, se exercitauerit, scilicet in mortificatione apertorum peccatorum: & defectuum, & in profectu verarum virtutum, quòd totum ad actiuam vitam pertinet, & in amorosa elevatione mentis in Deum, inueniet vtiq; secundum modulum suum de contemplatiua vita, quòd contentabitur, nec à Deo suo vacuus redibit.

Rfal. 33.

Peccatus.

Amentiam
inducunt.
quænam.

Est. Nemo facile singularem se exhibeat, aut reuelationibus credat, nisi sit omnino certus, quod à Deo trahatur & illuminetur. Ibi necessaria est discretio spirituum.

Sciendum vltimò, quòd cuiuscunque scientiæ, speculatiuæ videlicet, aut practicæ, aut etiam artis aliquis fuerit, si sciuerit simpliciter mentem suam in præsentia Domini, poterit semper contemplari. Omnia quippe in cognitionem & amorem Dei ducunt, etiam in quocunque loco & tempore occurrentia. Sic Christus Dominus fuit viator & comprehensor, & *Angeli, qui sunt ministratori spirituum*, quantumcunque transitoria dispensant, nunquam tamen ab intimis recedunt. Hos pro modulo nostro imitari possumus, diuina nos gratia adiuuante, vt in omnibus, & per omnia, quæ videmus, aut tractamus, in Deum amorosè ducamur. Vnde Gregorius in sexto Moralium: Si vigilanter, inquit, exteriora conspiciamus, per ipsa eadem ad interiora reuocamur. Vestigia quippe Creatoris nostri sunt mira opera visibilis creaturæ. Tamen in hoc perfectos, magis terrestres Angelos, quàm homines dixerim. Porro Auctor huius libri fuit frater Henricus Herp, Ordinis Eratrum minorum de Observantia, quondam Guardianus in Mechlinia. Hic cuidam viduæ benefactrici eiusdem Ordinis, filix confessionis hunc librù in vulgari suo, id est, Teutonico tradidit, prout Patres infra scripti mihi dixerunt. Inter cætera verò Latina opuscula sua quendam egregium librum conscripsit, quem Eden, siue Paradisum contemplatiuorum intitulauit, qui sic incipit: Amice, ascende superius. Et habet totus liber ille Sermones triginta vnum eiusdem thematis, in quo egregiè agit de omnibus, quæ tractantur in libro isto, sed multò diffusius. Mortificationes verò ibidem ordinatè non ponuntur, sicut in isto libro: sed sparsim in diuersis locis aliqua de ipsis tanguntur. Et ideo, quò ad simplices, hic liber vtilior apparet: quia ad mortificationes, & actiuam vitam, atque spiritualem contemplatiuam, quò ad vires animæ inferiores, plures attingere prævalent, quæ hic latius declarantur, quàm quò ad vires superiores, aut ad vitam contemplatiuam supereminentem, quæ hic succinctim traduntur: ad longum autem in præfato libro tractantur. In transferendo frequèter oculos habui ad librum Latinum prædictum, quem Eden contemplatiuorum appellari iam dixi: & plura ex illo in istum de verbo ad verbum posui, vbi vtrumque per omnia còcordare reperi, quod etiam iam amplius seruatum est. Multas etiam proprias dictiones Latinas Teu-

Hebr. r.

Auctor horum librorum quis.

Eden.

tonicis aptas inueni in ipſo Latino libro, quas per meipſum forſan nō inueniſſem: quapropter non poteſt facile hic liber iterum corrigi, niſi Latinus præfatus liber adſit & legatur. Auctoritates inſuper allegatas interdum prout Teutonicum ſonuit, tranſtuli: interdum verò, vt in Scripturis, aut Doctoribus habentur, cum ſcilicet ipſas inuenire in originalibus potui, adijciendo etiam nomen libri, ſeu auctoris. Habui in ſeculo duos Confellores, Patres venerabilis Ordinis Minorum de Obſeruancia, qui præfati Patris Henrici diſcipuli fuerūt, & mira quidem mihi de eodem retulerunt. Inter cætera dixerunt mihi, quòd interdum in Miſſa ad quinque, aut ſex horas ſtare conſuevit torus præ ſudoribus madidus, etiam in veſtibus; Veruntamen talem ſingularitatem poſtmodum dimiſit, eò quòd diabolus ſe decipere volentem aduerterit. Diuiditur autem hic Liber ſecundus in quinque partes principales. In prima: agitur de 12. mortificationibus: in ſecunda de vita aſctiua: in tertia de vita ſpiritali contemplatiua: in quarta verò de ſupereminenti contemplatiua vita. Et vnicuique aſignatur præparatio, ornatus, & conſurrectio, vt patet in ſingulis. Veruntamen in vita ſpiritali contemplatiua eſt triplex conſurrectio, ſcilicet quò ad vires animæ inferiores, & quò ad vires ſuperiores, & quò ad vnitatem ſupereminentem animæ. Quinta pars eſt quali præcedentium epitome, per tres collationes ſummam paucis complectens. Qui autem mortificationes legit, poteſt ſtatim legere nouè reſignationis gradus valde notabiles, qui ponuntur in præparatione vitæ contemplatiuæ ſupereminentis. Quia verò modica eſt ſcientia noſtra, & vident oculi, quòd nō videt oculus, cum diſſenſionis, aut erroris auctores eſſe nolumus, hunc librum & translationem eius pro venerabili Auctore eius, & pro meipſo, correctioni ſanctæ matris Eccleſiæ, & omnium melius ſentientium libenter ſubmitto. Quòd autem ipſe Auctor ſe ſubmittat, patet in ipſo libro, vbi commendat eos, qui ſe obedientiæ ſanctæ matris Eccleſiæ ſubmittunt.

Introductionis in vitam contemplatiuam Interpretis
FINIS.

D. HEN.